

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR AB SEB BANKO GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-02-26 Nr. 429-52
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X.X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB SEB banko (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. spalio 21 d. pareiškėjas iš savo banko sąskaitos inicijavo 6 000 JAV dolerių tarptautinę mokėjimo operaciją (toliau – mokėjimo operacija) į savo banko sąskaitą, esančią kitame banke – ZENUS BANK INTERNATIONAL INC (toliau – gavėjas).

2025 m. spalio 21 d. bankas sustabdė mokėjimo operacijos vykdymą ir kreipėsi į pareiškėją, prašydamas iki 2025 m. spalio 24 d. bankui pateikti informaciją apie lėšų gavėją: nesutrumpintą vardą ir pavardę, tėvavardį, gimimo datą ir pilietybę.

2025 m. spalio 22 d. pareiškėjas bankui pateikė prašomą informaciją, ją įvertinęs bankas priėmė sprendimą įvykdyti mokėjimo operaciją ir 2025 m. spalio 24 d. mokėjimo operacijos lėšas išsiuntė gavėjui.

2025 m. spalio 24 d. bankas korespondentas grąžino bankui pareiškėjo pateiktą mokėjimo nurodymą, nes buvo nurodyti neteisingi rekvizitai. 2025 m. spalio 27 d. bankas į pareiškėjo banko sąskaitą įskaitė grąžintas mokėjimo operacijos lėšas.

2025 m. spalio 28 d. pareiškėjas kreipėsi į banką su pretenzija ir teigė, kad dėl banko laiku neįvykdytos mokėjimo operacijos pareiškėjas patyrė finansinę žalą. Bankas pareiškėjui pasiūlė įvykdyti labai skubų tarptautinį mokėjimo pavedimą bei kompensuoti komisinius mokesčius, pritaikytus už mokėjimo operacijos įvykdymą.

2025 m. lapkričio 3 d. pareiškėjas pakartotinai bankui pateikė labai skubų tarptautinį mokėjimo nurodymą, šį bankas įvykdė tą pačią dieną. Papildomai bankas į pareiškėjo banko sąskaitą grąžino priskaičiuotus komisinius mokesčius: 15,46 JAV dolerio – už grąžintą mokėjimo operaciją ir 64,85 JAV dolerio – už pakartotinį labai skubų tarptautinį mokėjimo nurodymą.

Pareiškėjas nesutiko su banko sprendimu nekompensuoti kitų finansinių nuostolių, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėjas teigė, kad bankas laiku neįvykdė mokėjimo operacijos, todėl pareiškėjas prarado galimybę „atidaryti planuotą ZECUSDT „perpetual futures“ long poziciją, naudodamas konservatyvų 2x arba 3x svertą“. Pareiškėjas teigia, kad, jo konservatyviu vertinimu, dėl banko neteisėtų veiksmų jis negavo ne mažiau kaip 4 000 JAV dolerių (apie 3 700 Eur) planuotų pajamų.

Pareiškėjas Lietuvos banko prašė ištirti banko veiksmus, įvertinti, ar bankas laiku neįvykdydamas mokėjimo operacijos nepažeidė Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo, bei nustatyti objektyvų pareiškėjo patirtos žalos dydį.

Bankas Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjo pateiktos mokėjimo operacijos vykdymas buvo laikinai sustabdytas siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo, Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, Lietuvos banko, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos reikalavimus dėl dalykinių santykių stebėsenos.

Bankas paaiškino, kad, vadovaujantis Finansų rinkos dalyviams skirtų nurodymų dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2023 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 03-98, 25 punktu, bankas, prieš atlikdamas vienkartinės operacijas, sudarydamas sandorius, pradėdamas ir tęsdamas dalykinius santykius su klientu,

privalo tikrinti, ar klientai, sandorių (operacijų) šalys, sudarant sandorį ar jį vykdant dalyvaujančios finansų įstaigos ar kiti dalyvaujantys asmenys nėra subjektai, kuriems taikomos sankcijos. Bankas pažymėjo, kad ir banko Bendrųjų taisyklių (toliau – Bendrosios taisyklės) 15.3 papunktyje nustatyta, kad „siekdami užtikrinti tinkamą sankcijų įgyvendinimą, turime teisę sustabdyti operacijų ar bet kokių kitų prievolių vykdymą ir prašyti pateikti informaciją ir dokumentus, kurie reikalingi nustatyti operacijos ar prievolės aplinkybes“.

Bankas atkreipė dėmesį, kad Bendrųjų taisyklių 1 priedo „Mokėjimo paslaugų teikimo taisyklių“ 5.6 papunktyje nustatyta, kad mokėjimo nurodymo įvykdymo terminai (jeigu jie nustatyti atitinkamam mokėjimo tipui) gali keistis dėl banko vykdomos nuolatinės dalykinių santykių stebėsenos, o bankas tokiu atveju nėra atsakingas už mokėjimo operacijų neatlikimą ar atlikimą vėlesniu terminu bei dėl tos priežasties kliento patirtus nuostolius (žalą), negautas pajamas ir pan.

Bankas paaiškino, kad pareiškėjo pateiktą mokėjimo nurodymą gavėjo bankui išsiuntė po to, kai atliko patikrinimą ir nustatė, kad pareiškėjas nėra tas pats asmuo, kuris yra įtrauktas į tarptautinių sankcijų sąrašus. Pasisakydamas dėl mokėjimo operacijos atmetimo ir jos grąžinimo pareiškėjui, bankas paaiškino, kad tarptautinis mokėjimo nurodymas buvo vykdomas per banko korespondentą banką, kuris savo informacinėse sistemose nerado gavėjo banko korespondento ir dėl šios priežasties mokėjimo operacija buvo grąžinta bankui, nurodant grąžinimo priežastį – „Neteisingi rekvizitai“.

Pasisakydamas dėl mokėjimo operacijos įvykdymo termino, bankas pažymėjo, kad nei Mokėjimų įstatymas, nei kiti teisės aktai, nei banko Bendrųjų taisyklių nuostatos nenustato konkretaus termino, per kurį bankas turi pareigą įvykdyti tarptautinį mokėjimo nurodymą. Banko teigimu, bankas, vykdydamas pareiškėjo pateiktą mokėjimo operaciją, neatliko jokių neteisėtų veiksmų, t. y. nepažeidė nei teisės aktų, nei sutarties nuostatų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, kad bankas neatliko jokių neteisėtų veiksmų, bei į tai, kad klientas dėl banko veiksmų realios žalos nepatyrė, banko nuomone, nėra sąlygų, būtinų banko civilinei atsakomybei kilti, todėl pareiškėjo reikalavimai yra nepagrįsti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, iš esmės šalių ginčas kilo dėl sutartinės civilinės atsakomybės taikymo bankui, nes, pareiškėjo teigimu, dėl banko neteisėtų veiksmų – mokėjimo operacijos neįvykdymo laiku, pareiškėjas negalėjo sudaryti norimo sandorio ir dėl to patyrė apytiksliai 4 000 JAV dolerių nuostolių.

Bankas teigia, kad jis pagrįstai sustabdė pareiškėjo pateiktos mokėjimo operacijos vykdymą, be to, nei teisės aktai, reglamentuojantys mokėjimo operacijų įvykdymo laiką, nei banko Bendrųjų taisyklių sąlygos nenustato konkretaus termino, per kurį bankas turi pareigą įvykdyti tarptautinį mokėjimo pavedimą. Banko teigimu, nėra pagrindo jo civilinei atsakomybei kilti, nes nėra nė vienos iš būtinųjų civilinės atsakomybės sąlygų.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar egzistuoja sąlygos banko civilinei atsakomybei už pareiškėjo patirtus nuostolius kilti.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.245 straipsnio 1 dalyje apibrėžiama, kad civilinė atsakomybė – tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas, o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas. Civilinė atsakomybė atsiranda esant asmens, įpareigoto atlikti atitinkamus veiksmus ar nuo jų susilaikyti, neteisėtiems veiksams ar neveikimui, kaltei dėl šių neteisėtų veiksmų padarymo ar neveikimo, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp veiksmų ar neveikimo ir atsiradusios žalos (Civilinio kodekso 6.246–6.249 straipsniai).

Kasacinis teismas savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad sutartinei civilinei atsakomybei žalos (įskaitant negautas pajamas) atlyginimo forma (Civilinio kodekso 6.245 straipsnio 3 dalis, 6.256 straipsnis) taikyti nepakanka sutarties neįvykdymo (pažeidimo) fakto – šio teisių gynimo būdo taikymas sietinas su dar trimis sąlygomis – žala (Civilinio kodekso 6.249 straipsnis), priežastiniu neteisėtų veiksmų (sutarties pažeidimo) ir žalos ryšiu (Civilinio kodekso 6.247 straipsnis) ir skolininko kalte (Civilinio kodekso 6.248 straipsnis). Sutartinei civilinei atsakomybei taikyti yra būtinas šių sąlygų visetas – bent vienos sąlygos nebuvimas eliminuoja civilinės atsakomybės taikymo galimybę¹.

Pareiškėjas teigia, kad dėl to, kad bankas laiku neįvykdė mokėjimo operacijos, jis neteko galimybės sudaryti sandorį jam palankiomis sąlygomis bei dėl to patyrė nuostolį – apytiksliai 4 000 JAV dolerių.

Civilinio kodekso 6.247 straipsnyje nurodoma, kad atlyginami tik tie nuostoliai, kurie susiję su veiksmais (veikimu, neveikimu), nulėmusiais skolininko civilinę atsakomybę tokiu būdu, kad nuostoliai pagal jų ir civilinės atsakomybės prigimtį gali būti laikomi skolininko veiksmų (veikimo, neveikimo) rezultatu.

Ginčo byloje nustatyta, kad 2025 m. spalio 21 d. pareiškėjas pateikė bankui nurodymą įvykdyti 6 000 JAV dolerių tarptautinį mokėjimo nurodymą į savo sąskaitą banke, įsteigta Puerto Rike. Bankas, siekdamas įsitikinti, kad pareiškėjas nėra įtrauktas į asmenų, kuriems taikomos tarptautinės sankcijos, sąrašus, sustabdė mokėjimo operacijos vykdymą ir paprašė pareiškėjo pateikti papildomą informaciją. Banko Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, bankas, 2025 m. spalio 22 d. gavęs pareiškėjo pateiktą informaciją, 2025 m. spalio 24 d. mokėjimo nurodymą išsiuntė gavėjo bankui, tačiau mokėjimo operacija banko korespondento buvo grąžinta bankui, nurodant, kad buvo pateikti neteisingi gavėjo banko rekvizitai. Bankas mokėjimo operacijos sumą įskaitė į pareiškėjo banko sąskaitą.

Nagrinėjamo ginčo situacijoje svarbu pažymėti, kad pareiškėjo (mokėtojo) bankas yra Lietuvoje, o lėšų gavėjo – užsienio valstybėje (Puerto Rikas), t. y. ne valstybėje narėje. Tokiu atveju taikoma Mokėjimų įstatymo 3 straipsnio 4 dalis, nustatanti išimtį dėl Mokėjimų įstatymo 16 straipsnio taikymo, t. y. numato, kad tarptautinio mokėjimo nurodymo atveju mokėjimo paslaugų teikėjui netaikomas reikalavimas nurodyti ilgiausią mokėjimo nurodymo įvykdymo trukmę.

Banko Bendrųjų taisyklių 1 priedo „Mokėjimo paslaugų teikimo taisyklių“ 5.4 ir 5.6 papunkčiuose nustatyta, kad „jei lėšas pervedate gavėjui, kurio sąskaita yra pas mokėjimo paslaugų teikėją, kuris yra registruotas užsienio valstybėje, lėšų įskaitymo į gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjo sąskaitą terminų nenustatome, išskyrus kainyne nurodytus atvejus. Mokėjimo nurodymo įvykdymo terminai gali keistis dėl mūsų ar banko korespondento vykdomos nuolatinės dalykinių santykių stebėsenos, kurią vykdyti įpareigoja Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas, Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymas, tarptautiniai teisės aktai. Tokiu atveju mes nesame atsakingi už mokėjimo operacijų neatlikimą ar atlikimą vėlesniu, negu nustatyta šiame skyriuje, terminu ir dėl to jūsų patirtus nuostolius (žalą), negautas pajamas ir pan.“

Įvertinus pirmiau paminėtą informaciją, svarbu paminėti, kad nei Mokėjimų įstatymas, nei banko Bendrųjų taisyklių nuostatos nereguliuoja tarptautinių mokėjimo nurodymų įvykdymo terminų ir kitų sąlygų. Sudarydamos sutartį, šalys aiškiai susitarė, kad bankas nėra atsakingas už tarptautinių mokėjimo operacijų neatlikimą ar atlikimą vėlesniu terminu ir dėl to patirtus pareiškėjo nuostolius. Dėl šios priežasties darytina išvada, kad bankas, vykdydamas pareiškėjo pateiktą mokėjimo nurodymą, nepažeidė teisės aktų ar sutarties reikalavimų, t. y. neatliko neteisėtų veiksmų. Taip pat iš ginčo byloje turimų duomenų apie banko veiksmus vykdant mokėjimo operaciją nėra pagrindo teigti, kad bankas savo veiksmais pažeidė bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Ginčo byloje neturima duomenų, kad mokėjimo operacijos lėšos nepasiekė gavėjo banko ir buvo grąžintos pareiškėjui dėl neteisėtų banko veiksmų.

Neteisėti veiksmai yra būtina sutartinės civilinės atsakomybės sąlyga, t. y. nenustačius, kad patirti nuostoliai yra banko veiksmų (neveikimo) rezultatas, nėra pagrindo banko sutartinei civilinei atsakomybei kilti ir pagrindo patirtai žalai atlyginti. Nagrinėjamu atveju nenustačius banko neteisėtų veiksmų (neveikimo), darytina išvada, kad nėra pagrindo kilti banko civilinei atsakomybei už pareiškėjo patirtus nuostolius, o pareiškėjo reikalavimas atlyginti apytiksliai 4 000 JAV dolerių yra atmestinas.

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-144-915/2018, 31 punktas.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą².

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

---

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.